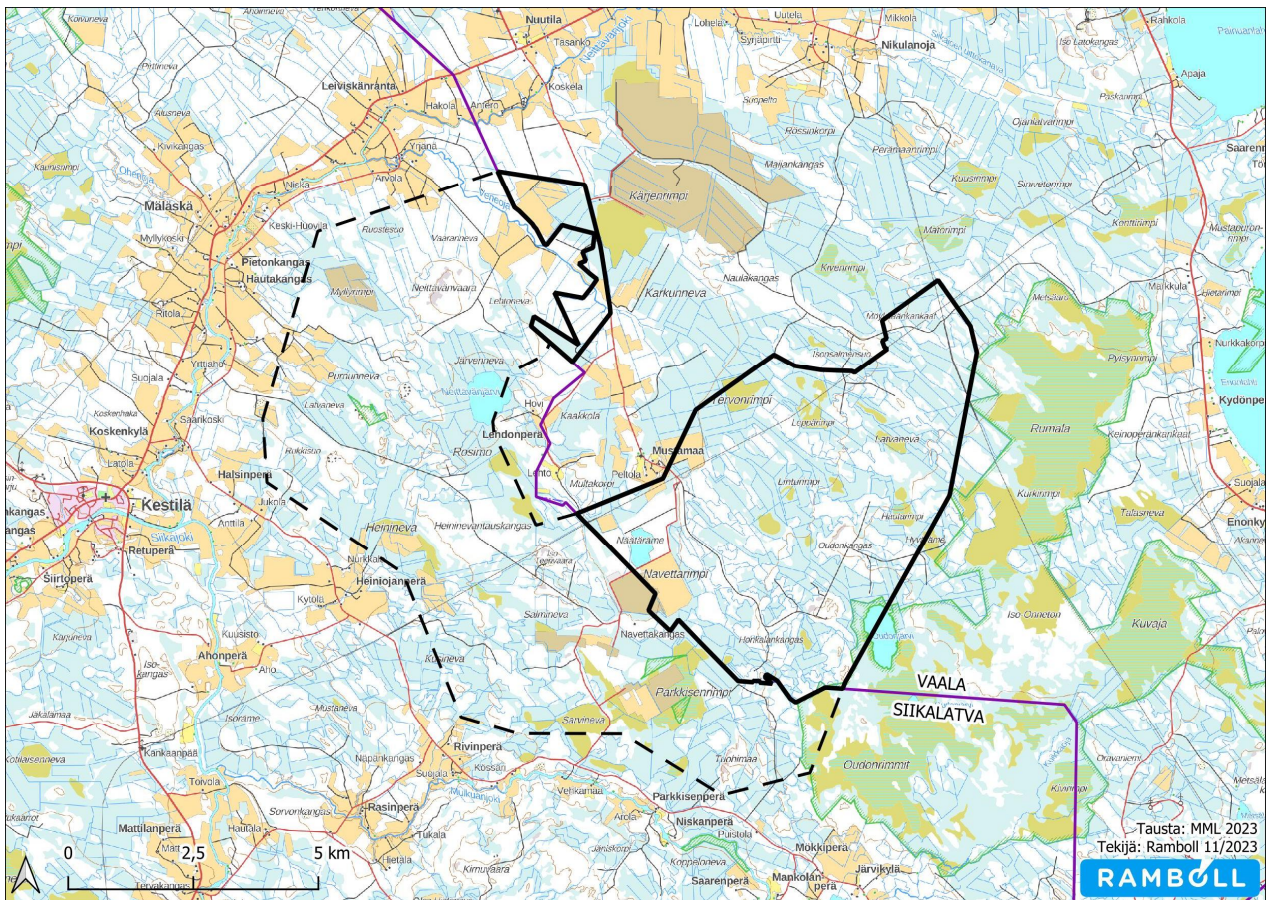

Päivämäärä
4.4.2024

VAALAN KUNTA

HONKALANKANKAAN TUULIVOIMA- PUISTON OSAYLEISKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Päivämäärä 4.4.2024
Laatijat Kati Kivisaari, Matias Mokko
Tarkastaja Annukka Rajala

Kansikuva: Honkalankankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaava-alue. Alue kuuluu isompaan Neittävän-vaara-Honkalankankaan suunnittelualueeseen, joka ulottuu myös Siikalatvan kunnan puolelle (esitetty kuvassa katkoviivalla).

Copyright © Ramboll Finland Oy

Kaikki oikeudet pidetään. Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman Ramboll Finland Oy:n antamaan kirjallista lupaa.

Kuvien laadinnassa on hyödynnetty Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelusta ladattuja aineistoja © Maanmittauslaitos

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO JA OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS	3
2.	SUUNNITTELUALUE	3
3.	PERUSTIETOA HANKKEESTA	5
4.	KAAVOITUSTILANNE, MUITA SUUNNITELMIA JA SELVITYKSIÄ	6
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	6
4.2	Kaavoitus	6
4.2.1	Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava	6
4.2.2	Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaava	12
4.2.3	Yleiskaavat	13
4.2.4	Asemakaavat ja ranta-asemakaavat	14
4.3	Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin	15
4.3.1	Lähialueen muut tuulivoimahankkeet	15
4.4	Laaditut selvitykset ja suunnitelmat	17
4.4.1	Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä laadittavat selvitykset	17
5.	ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET	18
6.	OSAYLEISKAAVOITUKSEN AIKATAULU JA VAIHEET	18
7.	MITEN TIEDOTETAAN, MITEN JA KETÄ KUULLAAN TYÖN AIKANA	19
7.1	Tiedottaminen	19
7.2	Osalliset	19
8.	MITEN JA MILLOIN VOI OSALLISTUA	20
9.	KUKA VALMISTEE JA OHJAA	21
10.	MISTÄ SAA TIETOA	21

1. JOHDANTO JA OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS

Enersense Wind Oy (ent. Megatuuli Oy) suunnittelee yhteistyössä Valorem Energies Finland Oy:n kanssa Honkalankankaan tuulivoimahanketta, joka on osa suurempaa Neittävänvaara-Honkalankankaan hankealuetta. Neittävänvaara-Honkalankankaan hankealue sijaitsee Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueella, Oulujärven länsipuolella. Suunnittelualuekokonaisuus sijaitsee noin 21 kilometrin päässä Vaalan keskustasta lounaaseen ja 24 kilometriä Siikalatvan keskustasta koilliseen. Suunnittelualueella lähin kylä on alueen lounaispuolella noin 2 kilometrin etäisyydellä sijaitseva Mäläskä. Lähin taajama on noin 4 kilometrin etäisyydellä hankealueen länsipuolella sijaitseva Kestilä (Kuva 2).

Vaalan kunnanvaltuusto on päättänyt 18.2.2022 27 § käynnistää osayleiskaavan laatimisen Megatuuli Oy:n kaavoitusaloitteen pohjalta. Osayleiskaava on tullut vireille kunnanvaltuuston päätöksellä. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena maankäyttö- ja rakennuslain 42 §, 77a § ja 77b § vaatimalla tarkkuudella, jolloin kunta voi myöntää rakennusluvut tuulivoimaloille osayleiskaavan perusteella.

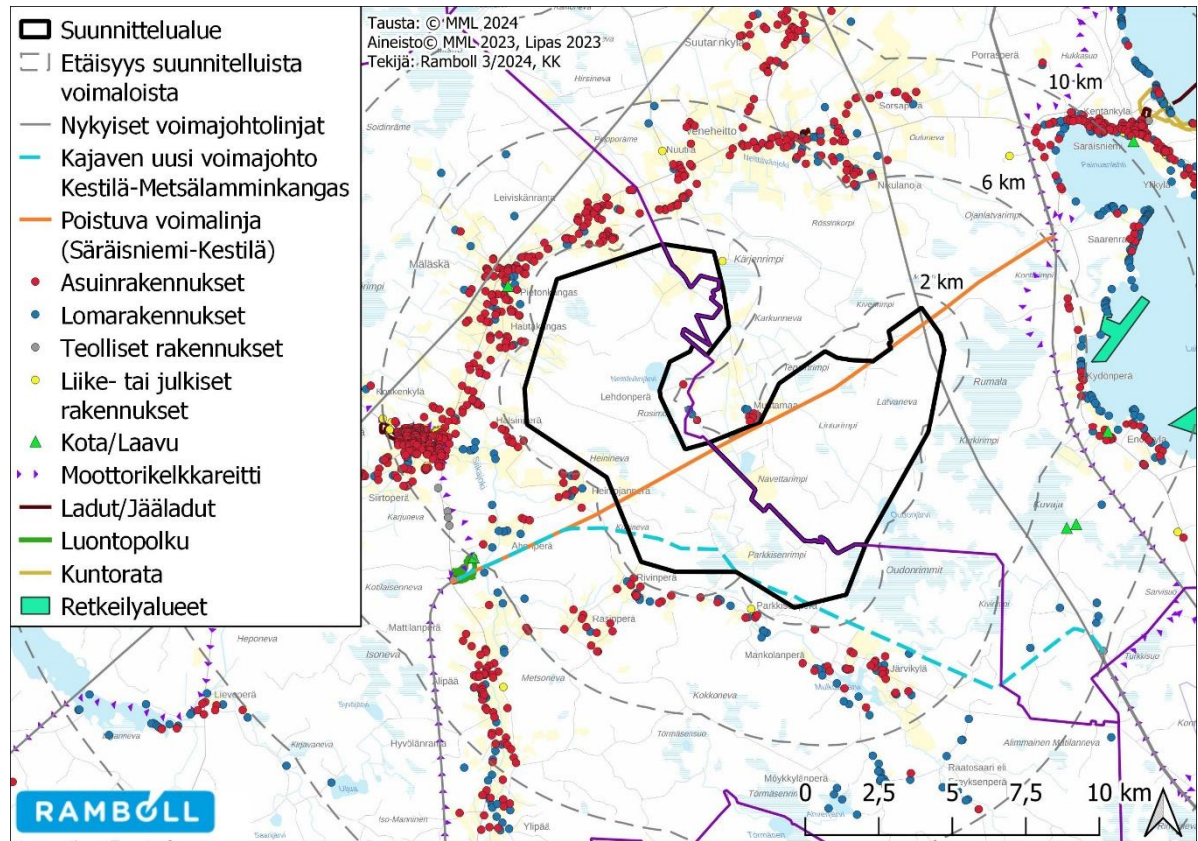
Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 63 §) mukaan kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään osayleiskaavan laatimisen lähtökohtia ja tavoitteita, kuvataan kaavoituksen eteneminen ja kerrotaan miten osalliset voivat vaikuttaa kaavoitukseen ja kuinka kaavan vaikutuksia arvioidaan suunnittelun aikana.

Tuulivoimapuistohankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) on käynnistynyt samanaikaisesti kaavoitusprosessin kanssa. YVA:n yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Neittävänvaara-Honkalankankaan hankekokonaisuudelle toteutetaan yhteinen YVA-prosessi, koska hankkeet liittyvät saumattomasti yhteen. YVA-menettelyn yhteydessä laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavatyössä. Osayleiskaavassa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen laaditun YVA:n perusteella ja määritellään mm. voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Tarvittaessa YVA:n selvityksiä ja vaikutusten arviointia tarkennetaan ja kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Osayleiskaavoituksen ja YVA-menettelyn yleisötilaisuudet järjestetään mahdollisuuksien mukaan yhteisinä.

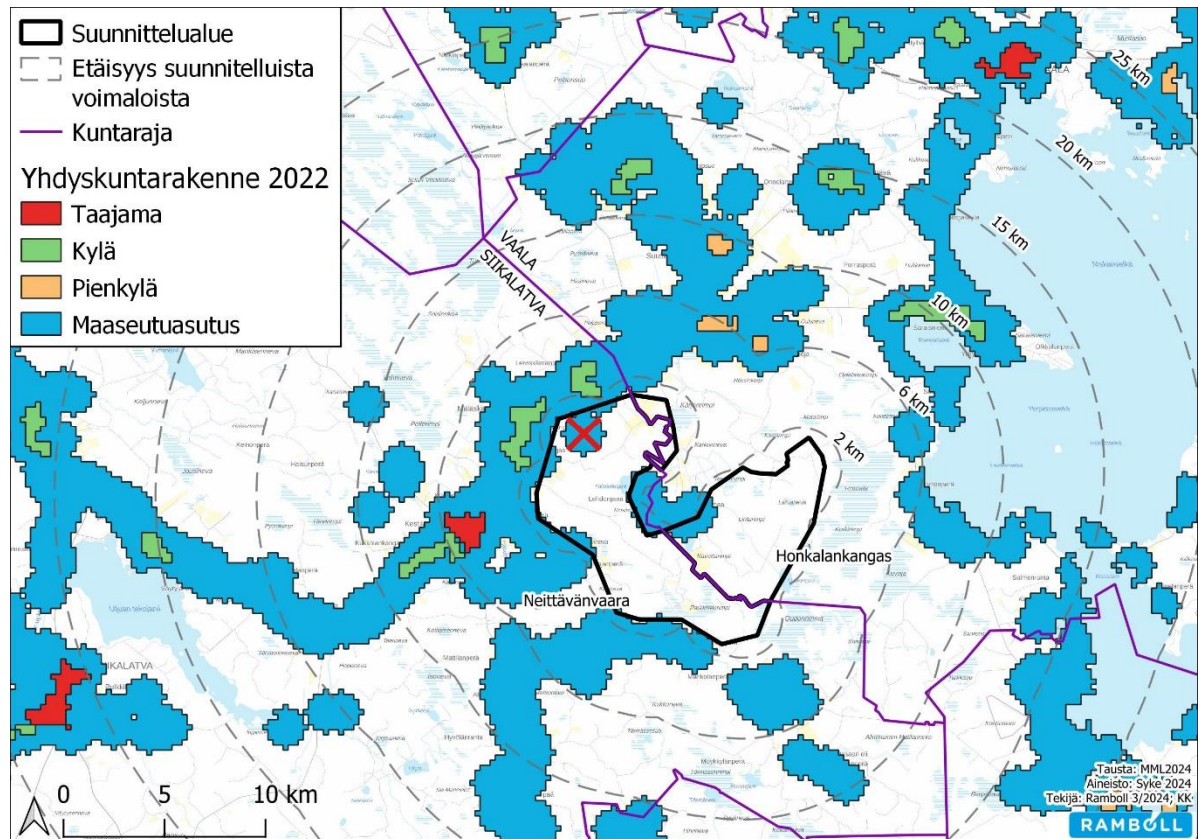
2. SUUNNITTELUALUE

Honkalankankaan suunnittelualueen ja sen lähiympäristön nykyinen maankäyttö on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 1). Alue sijoittuu Vaalan kunnan lounaisosaan rajautuen Siikalatvan kunnan tarajaan. Siikalatvan ja Vaalan kuntien alueella sijaitsevan suunnittelualueen laajuus on yhteensä noin 9600 hehtaaria. Honkalankankaan tuulipuiston osuus alueesta on noin 3500 hehtaaria. Suunnittelualueen itäpuolella sijaitsee Oulujärvi ja länsipuolella Kestilän taajama. Suunnittelualueita kiertävät Veneheittontie (st 800) ja Vuolijointie (yt 8190).

Voimalasijoittelussa huomioidaan lähistöllä sijaitseva asutus ja voimalat sijoitetaan niin, että tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutukset eivät ylitä ohjearvoja. Voimaloiden sijoitussuunnittelun edetessä laaditaan kattavat melu- ja välkemallinnukset, jotta voidaan varmistua suojaetäisyyksien riittävyydestä. Suunnittelualueella lähimpänä sijaitseva kylä on Mäläskä ja taajamista Kestilä. Etäisyys lähimmästä Honkalankankaan alueelle suunnitellusta voimalasta luoteessa sijaitsevaan Mäläskän kylään on noin 10 kilometriä ja lännessä sijaitsevaan Kestilän taajamaan noin 11 kilometriä. Suunnittelualueen ympärillä on maaseutuasutusta (Kuva 2).

Kuva 1. Suunnittelualueen ja lähiympäristön nykyinen maankäyttö.

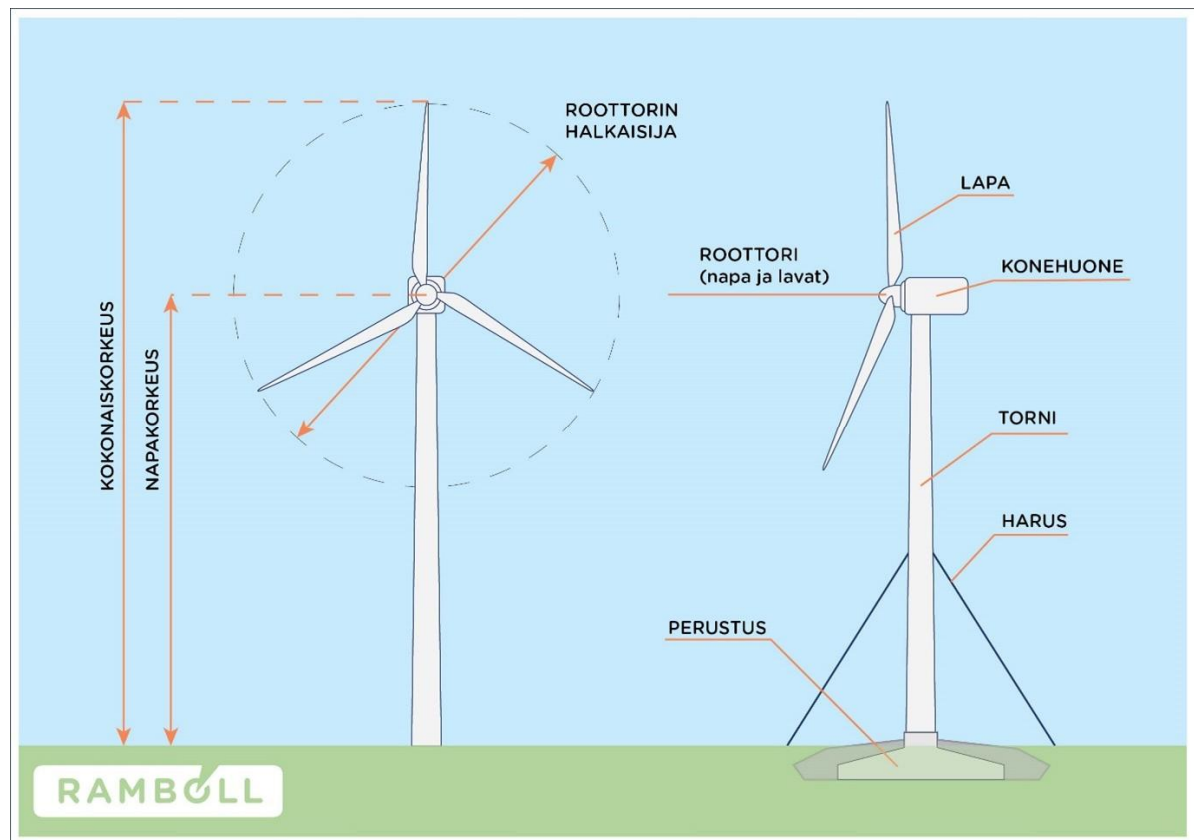
Kuva 2. Lähialueen YKR:n mukainen yhdyskuntarakenne vuonna 2022. Yksittäinen asuinrakennus aiheuttaa 2250 m halkaisijaltaan olevan maaseutualueympyrän. Maaseutualue on osoitettu sinisellä, kylät (yli 39 asukasta) vihreällä, pienkylät (20–39 asukasta) oranssilla ja taajamat (vähintään 200 asukasta) punaisella (Ympäristöhallinto 2020). Punaisella ruksilla on osoitettu virheellinen maaseutualueympyrä.

3. PERUSTIETOA HANKKEESTA

Voimalapaikkasuunnittelussa Vaalan Honkalankankaan suunnittelualueelle on suunniteltu sijoitettavaksi 18 tuulivoimalaa. Siikalatvan Neittävänvaaran puoliselle alueelle on suunniteltu 24 tuulivoimalaa, joten hankkeen voimaloiden kokonaismäärä on enintään 42 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden yksikköteho on alustavasti 7,5–10 MW, tällöin Honkalankankaan tuulivoimapuiston kokonaiskapasiteetti olisi noin 135–180 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

Jokainen tuulivoimala koostuu perustuksista, tornista, konehuoneesta ja roottorista (Kuva 3). Tuulivoimaloiden napakorkeus (kohta, jossa roottori liittyy torniin) on 200 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä. Kokonaiskorkeus on siten maksimissaan 300 metriä. Tuulivoimaloiden tornit voidaan rakentaa joko kokonaan teräsrakenteisina, kokonaan betonirakenteisina tai näiden yhdistelmänä. Tuulivoimala voidaan varustaa myös haruksilla, jolloin torniin kiinnitetään harusvaijerit. Tuulivoimaloiden tornit ja konehuoneet varustetaan lentoestevaloilla.

Tuulivoimalat on suunniteltu liitettäväksi kantaverkkoon ilmajohdolla, hyödyntämällä suunnittelualueen koillispuolella sijaitsevaa Nuojuankankaan sähköasemaa. Nuojuankankaalle tarkastellaan kahta vaihtoehtoista reittiä SVE A ja SVE B, joista molemmat kulkevat olemassa olevien voimajohtojen rinnalla. Suunnittelualueen sisälle suunnitellaan oma sähköasema (1–2 kappaletta) ja sähkönsiirto voimaloilta sisäiselle sähköasemalle tapahtuu maakaapelein. Maakaapelit kaivetaan maahan vähintään noin 0,7 metrin syvyyteen ja ne sijoitetaan huoltoteiden varsille, joko huoltoteiden rakenteisiin tai huoltotien reunaan sijoittuvan ojan ulkoreunalle. Sähkönsiirron ratkaisut tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Kuva 3. Periaatekuva tuulivoimalasta.

Honkalankankaan tuulivoima-alueen tiestö tukeutuu alueen eteläpuolella kulkevaan Vuolijoen-tiehen (yt 8190), koillispuolella kulkevaan Veneheitontiehen (st 800), alueen itäpuolella sijaitsevaan Vuolijoen-tie/Vaalantie (st 879) sekä suunnittelualueen poikki kulkevaan Oudonjärven-tiehen. Tuulivoimapuistoon rakennetaan tarvittavat rakennus- ja huoltotiet hyödyntäen ja täyden-täen olemassa olevaa metsäautotieverkostoa.

Tuulivoima-alueen rakentamisen, mukaan lukien tiestön perusparannus ja uusien teiden rakentaminen, perustustyöt sekä voimaloiden pystytys ja sähköasennukset, ennakoitaan kestävän noin 1–2 vuotta. Rakentamisen on arvioitu alkavan vuonna 2026–2027, jolloin tuulivoimapuisto voitaisiin ottaa käyttöön arviolta vuonna 2027–2028. Tuulivoimalan perustuksen ja tornin arvioitu käyttöikä on noin 50 vuotta. Voimalan koneiston arvioitu käyttöikä on noin 30–35 vuotta. Tuulivoimaloiden käyttöikää voidaan kuitenkin pidentää riittävällä huollolla ja osien vaihdolla.

Osayleiskaavoituksen aloitus- ja luonnosvaiheiden aikana toteutettavassa erillisessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan kahta erilaista toteutusvaihtoehtoa Honkalankankaan tuulivoimapuistolle. Laajimpana toteutusvaihtoehtona (VE1) tutkitaan enintään 18 tuulivoimalan ja toisena toteutusvaihtoehtona (VE2) enintään 10 tuulivoimalan sijoittamista alueelle. YVA-lain mukaisesti YVA-menettelyyn sisältyy aina myös ns. nollavaihtoehto (VE0), jossa hanketta ei toteuteta.

4. KAAVOITUSTILANNE, MUITA SUUNNITELMIA JA SELVITYKSIÄ

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti tällä hetkellä voimassa olevista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 ja tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24.2 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtakunnalliset tavoitteet huomioidaan rinnakkain MRL 39 §:ssa yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten kanssa.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on muun muassa auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energianhuolto

Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentiaalin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin ja voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

4.2 Kaavoitus

4.2.1 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Suunnittelualue sijaitsee kokonaisuudessaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan alueella. Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavaa uudistettiin vaihemaakuntakaavoituksen periaatteella (MRL 27 §) vuosina 2009–2018, uudistamistyö sai lainvoiman tammikuussa 2022.

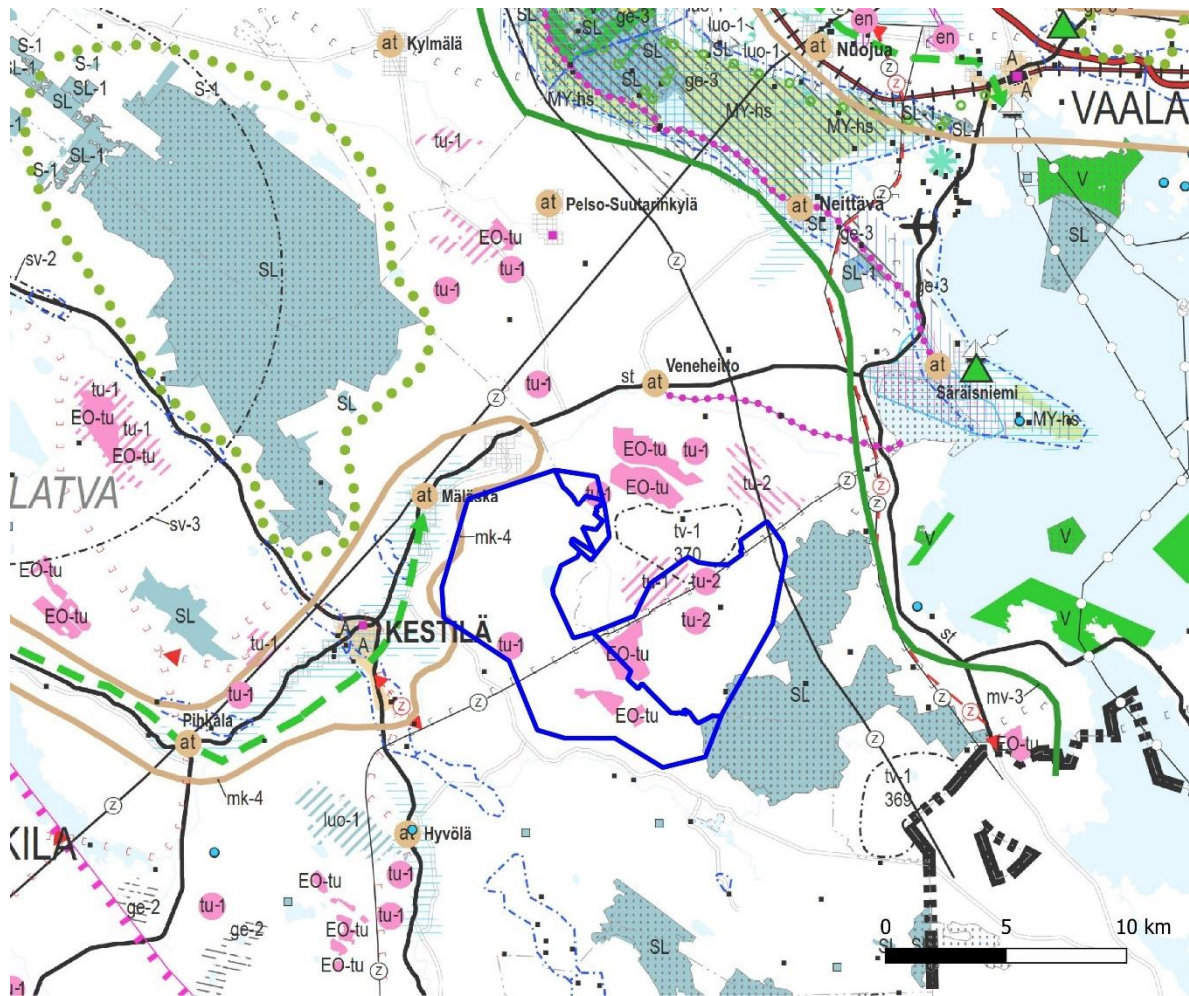
Maakuntakaavan uudistamisen pohjaksi laaditut Pohjois-Pohjanmaan maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (MAT) hyväksyttiin (maakuntahallituksessa 10.10.2011, 240 §).

Pohjois-Pohjanmaalla on voimassa neljä maakuntakaavaa (Kuva 4):

- Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriön päätöksellä 26.8.2010.
- Energiantuotantoa ja -siirtoa, kaupan palvelurakennetta, luonnonympäristöä, liikennejärjestelmää ja logistiikkaa koskeva 1. vaihemaakuntakaava, on vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015.
- Kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita, maaseudun asutusrakennetta, virkistys- ja matkailualueita, seudullisia ampumaratoja ja materiaalikeskuksia, puolustusvoimien alueita koskeva 2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016.
- Pohjavesi- ja kiviainesalueita, mineraalipotentiali- ja kaivosalueita, Oulun seudun liikennettä ja maankäyttöä, Tuulivoima-alueiden tarkistuksia, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistuksia sekä muita tarvittavia päivityksiä koskeva 3. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 11.6.2018.

Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisissa maakuntakaavoissa Honkalankankaan suunnittelualueelle on osoitettu turvetuotantoaluetta (EO-tu) ja turvetuotantoon soveltuvia alueita (tu-1, tu-2). Suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuu tuulivoimaloiden alue (tv-1) ja eteläreunalle Rumala-Kuvaja-Oudonrimmit Natura 2000 – ja luonnonsuojelualue (SL). Suunnittelualueelle on osoitettu kaksi muinaisjäännöstä (mustat neliöt). Lisäksi suunnittelualueen poikki on merkitty 110 kV:n pääsähköjohto ja moottorikelkkailureitti tai -ura. Suunnittelualueen itäosan poikki on merkitty 220 kV ja 400 kV pääsähköjohto.

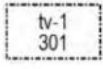
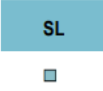
Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmästä on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 4) ja osayleiskaavoituksessa huomioitavat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset on koottu taulukkoon 1 (Taulukko 1).

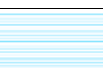

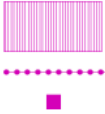
Kuva 4. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmästä. Kuvaan on lisätty Honkalankankaan ja Neittävänvaaran tuulivoimapuistojen suunnittelualueet sinisellä viivaraajauksella. © Pohjois-pohjanmaan liitto

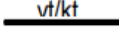
Taulukko 1. Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset.

Suunnittelualueelle sijoittuvat maakuntakaavamerkinnot	
EO-tu	Turvetuotantoalue (1. ja 3. vaihemaakuntakaava) Merkinnällä osoitetaan alueet, joilla on turpeen ottotoimintaa tai joilla on voimassa oleva ympäristölupa turvetuotantoa varten.
tu-1 tu-1	Turvetuotantoon soveltuva alue (tu-1) (1. ja 3. vmmk) Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia suoalueita. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueella turvattava poronhoidon edellytykset. Turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Jälkikäytön suunnittelussa tulee pyrkiä edistämään maatalouskäyttöä sellaisilla alueilla, joilla on maatalousmaan tarvetta, kuitenkin poronhoitoalueella tulee välttää alueiden ottamista maatalouskäyttöön.
tu-2 tu-2	Turvetuotantoon soveltuva alue (tu-2) (1. ja 3.vmmk) Merkinnällä osoitetaan suoalueita, jotka soveltuvat pääosin turvetuotantoon. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon luonnonarvot, vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueella turvattava poronhoidon edellytykset. Turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Jälkikäytön suunnittelussa tulee pyrkiä

	edistämään maatalouskäyttöä sellaisilla alueilla, joilla on maatalousmaan tarvetta, kuitenkin poronhoitoalueella tulee välttää alueiden ottamista maatalouskäyttöön.
	Tuulivoimaloiden alue (tv-1) (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa MRL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja väikevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvittettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.
	Luonnonsuojelualue (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. <u>Suunnittelumääräys:</u> Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaarannet alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.
	Natura 2000- verkostoon kuuluva alue (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.
	Muinaismuistokohde (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaille (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset. <u>Suunnittelumääräys:</u> Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
	Moottorikelkkailureitti tai ura (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan olemassa olevia ja suunniteltuja moottorikelkkailun pääreittejä.
	Pääsähköjohto 110 kV (1. ja 3. vmkk)
	Pääsähköjohto 400 kV JA 220 kV (1. ja 3. vmkk)
Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat seuraavat maakuntakaavamerkinnät:	
	Matkailun vetovoima-alue / Matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue (1., 2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan ympäristöarvojen, matkailun ja virkistystyksen kannalta valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia. <u>Suunnittelumääräys:</u> Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota virkistysalueiden ja -reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen ja matkailukeskusten rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön. <u>mv-3 Rokua-Oulujärvi</u> Alueen kehittäminen perustuu hyvinvointi- ja virkistyspalveluihin, kansallispuistoon ja Rokua Geopark –kokonaisuuteen, Oulujärven sekä muuhun luontoon ja ulkoiluun liittyviin virkistystoimintoihin (2. vmkk).
	Maaseudun kehittämisen kohdealue (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle. <u>mk-4 Siikajokilaakso</u> Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota Siikajoen vedenlaadun parantamiseen (2. vmkk).
	Luonnon monikäyttöalue (1., 2. ja 3. vmkk)

	Merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia. <u>Suunnittelumääräys:</u> Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen.
	Viheryhteystarve (2. vmkk) Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä. <u>Suunnittelumääräys:</u> Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.
	Pohjavesialue (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokka / 1-luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.
	Tärkeä pohjavesivyöhyke (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan laajoja, useista pohjavesialueista muodostuvia vyöhykkeitä, jotka soveltuvat pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten.
	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen (1995) mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. <u>Suunnittelumääräys:</u> Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Erityisesti Limingan lakeuden ja Muhoksen peltoalueiden tärkeät linnuston kerääntymisalueet tulee turvata. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota julkaisussa Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alueityöryhmän mietintö II (Mietintö 66/1992, ympäristöministeriö, 1993) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.
	Maakunnallisesti arvokas maisema-alue, jota on ehdotettu valtakunnallisesti arvokkaaksi. (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, joita on ehdotettu valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi (Ympäristöministeriö, MAPIO-työryhmä, 11.1.2016). <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota 2. vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksen luvussa 3.2.1 sekä 3. vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksen luvussa 3.14.3. (Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.
	Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Pohjois-Pohjanmaan päivitysinventointi 2013–2015; Kainuun päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013). Luettelot alueista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan ja 3. vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksissa.

	<u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.
	Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009). Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo valtakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY 2009 -inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015-selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.
	Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat alueelliset rakennetut kulttuuriympäristöt ja tieosuudet. Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo kaikista maakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015-selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.
	Perinnemaisemakohte (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava ao. viranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.
	Virkistysalue (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä, viheralueverkoston kannalta tärkeitä retkeily-, ulkoilu-, urheilu- ja virkistysalueita. Alueita koskee MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus <u>Suunnittelumääräykset:</u> Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota alueen eri käyttömuotojen tarkoituksenmukaiseen yhteensovittamiseen.
	Virkistys- ja matkailukohde (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisia virkistys- ja matkailukohteita sekä muita seudullisesti merkittäviä virkistys- ja matkailupalvelujen kehittämiskohteita.
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan Natura 2000-verkoston sisältyviä alueita, joiden ympäristöarvojen turvaaminen on tarkoitus toteuttaa metsälain nojalla.
	Kylä (2. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan maaseutuasutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä. <u>Suunnittelumääräykset:</u> Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan soveltamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuullisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottavaksi kohtaamispaikaksi. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää

	erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä.
	Lentopaikka (1. ja 3. vmkk) <u>Suunnittelumääräykset:</u> Ylivieskan, Kalajoen, Raahe-Pattijoen, Pyhäjärven ja Vaalan lentopaikkojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon ylimaakunnallisen harrastusilmailun tarpeet. Lentokentän ympäristön yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon lentomelun vaikutukset.
	Valtatie (vt) / Kantatie (kt) (1. ja 3. vmkk) <u>Suunnittelumääräys:</u> Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti taajamien, kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.
	Seututie, Yhdystie tai Pääkatu (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan liikennejärjestelmän kokonaisuuden kannalta merkittävät seututiet, yhdystiet tai pääkadut.
	Pääsähköjohdon yhteystarve (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä on osoitettu sähköverkon pitkän aikavälin kehittämistarpeet sekä kaavan laatimisvaiheessa toteutumiseltaan epävarmojen tuulivoima-alueiden sähkönsiirtoyhteydet. <u>Suunnittelumääräys:</u> Pyhäjoen Hanhikiven ydinvoimalaitoksen kantaverkon lähiliityntää suunniteltaessa tulee linjauksen suuntauksella ja teknisin ratkaisuin huolehtia, että voimajohtoyhteys ei aiheuta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia linjauksen läheisyydessä sijaitsevan Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen linnustolle.

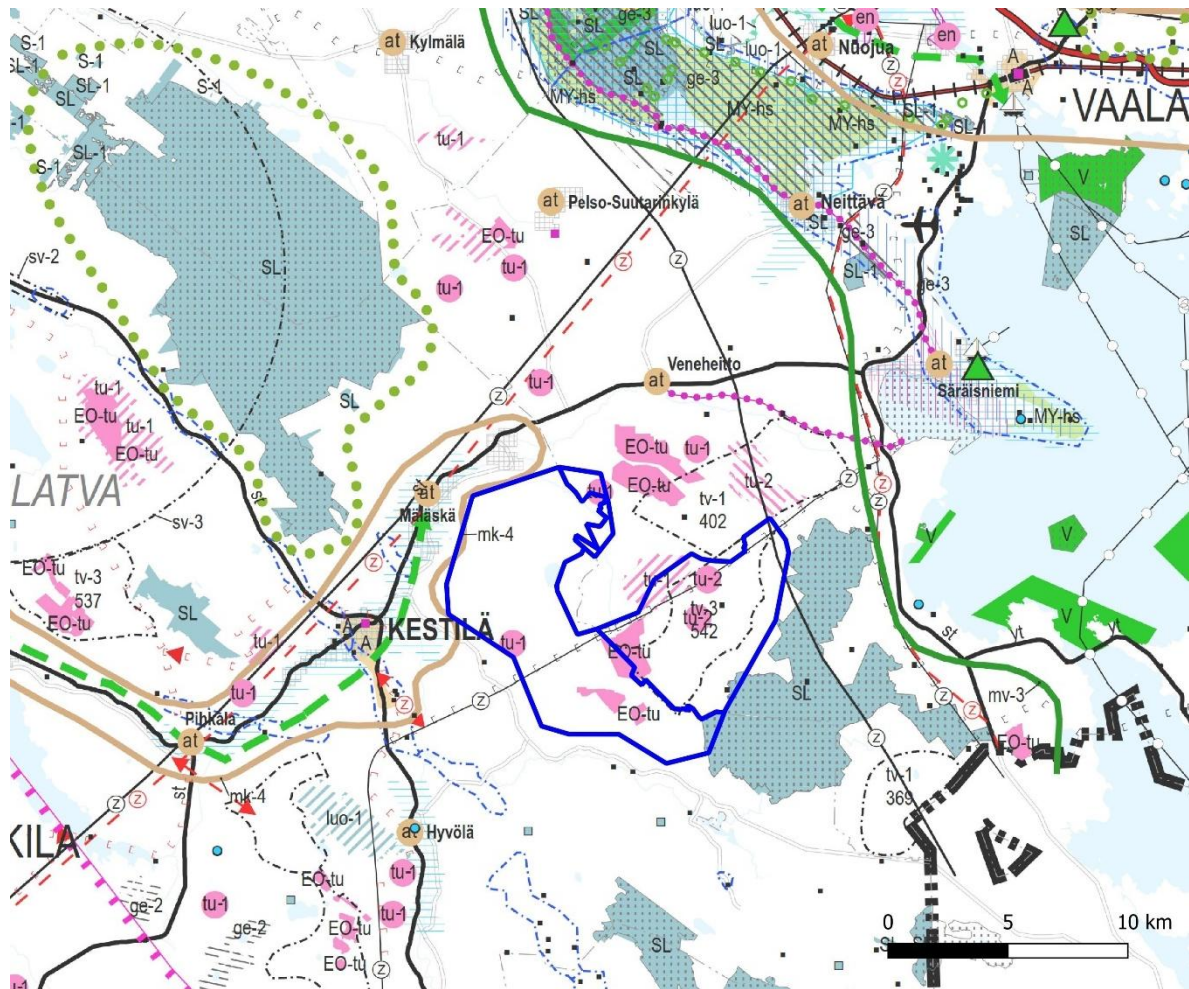
4.2.2 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaalla on meneillään uuden energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen. Kaavaan kuuluvat aluerakenne ja saatavuus, liikennejärjestelmät ja logistiikka-alueet, energiantuotanto, varastointi ja -siirto, viherrakenne ja ekosysteemipalvelut sekä energiamurros. Vaihemaakuntakaavaan liittyvät vahvasti Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hanke (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla) ja EMMI-hanke (Energiamurros ja maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla).

Vaihemaakuntakaavan luonnos valmistui 21.6.2022 ja luonnosaineisto oli nähtävillä 8.8.-23.9.2022 välisen ajan. Tavoitteena on, että kaavaehdotusaineisto asetetaan julkisesti nähtäville keväällä 2024 ja kaava viedään hyväksymiskäsittelyyn loppuvuodesta 2024.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa Honkalankankaan suunnittelualueelle on osoitettu potentiaalinen tuulivoimaloiden alue (tv-3). Lisäksi suunnittelualueen pohjoispuolelle osoitetun tuulivoimaloiden alueen (tv-1) raja-alue on aikaisempaa laajempi.

Epävirallinen yhdistelmä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksesta ja voimassa olevista maakuntakaavoista on esitetty alla (Kuva 5).

Kuva 5. Ote Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksesta ja voimassa olevista maakuntakaavoista (epävirallinen yhdistelmä © Pohjois-pohjanmaan liitto 2022). Kuvaan on lisätty Honkalankankaan ja Neittävänvaaran tuulivoimapuistojen suunnittelualueet sinisellä viivarajauksella.

4.2.3 Yleiskaavat

Tuulipuiston suunnittelualueella sekä sen läheisyydessä on voimassa yleis- ja teemayleiskaavoja (Kuva 6). Alla esitetyt etäisyydet ovat mitattu lähimmästä Honkalankankaan suunnitellusta tuulivoimalasta kaava-alueen reunaan:

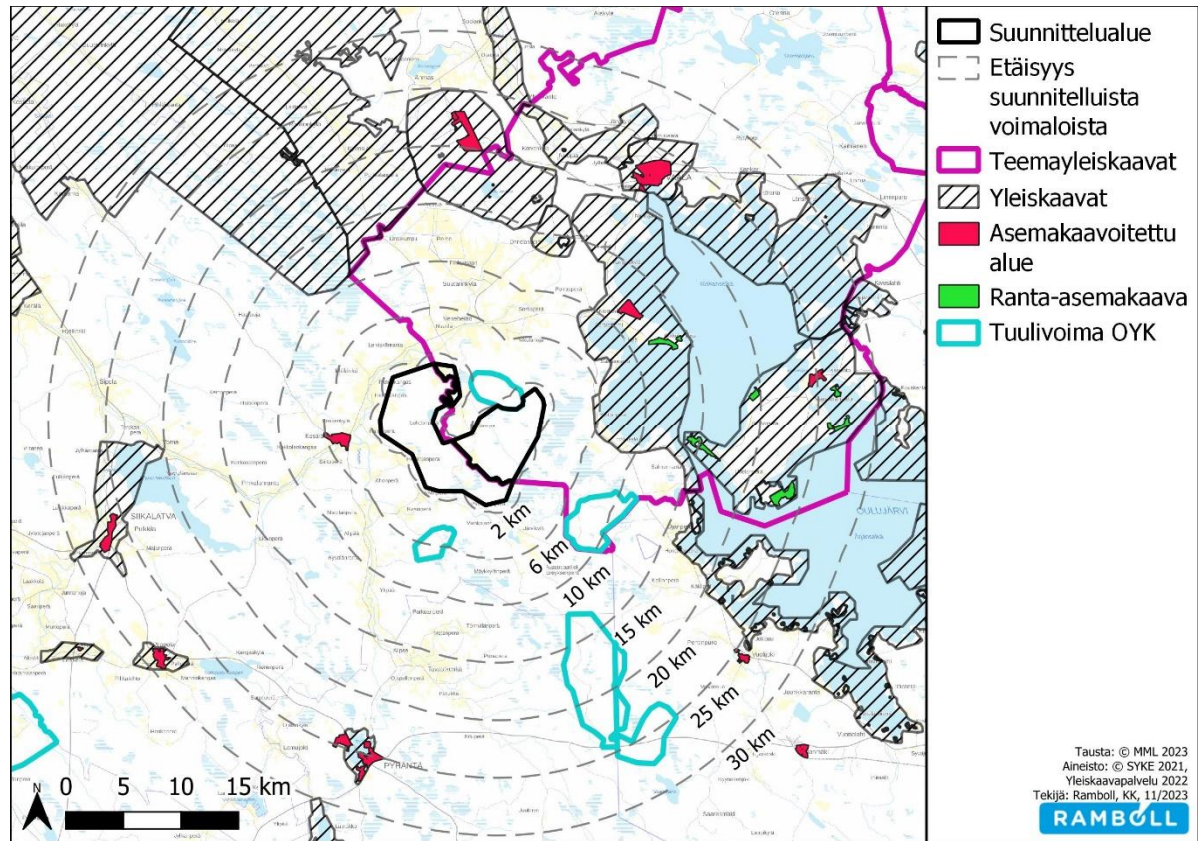
- Honkalankankaan tuulipuisto sijaitsee kokonaisuudessaan Vaalan tuulivoimayleiskaava 2030-teemayleiskaavan alueella. Vaalan kunta on hyväksynyt teemayleiskaavan 28.3.2019. Teemayleiskaavassa Honkalankankaan suunnittelualueen läheisyyteen on osoitettu tuulivoimapuistoaluetta.
- Tuulipuisto rajautuu pohjoisreunastaan Naulakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaan. Vaalan kunta on hyväksynyt Naulakankaan tuulivoimayleiskaavan 13.12.2018. Kaava mahdollistaa 6 tuulivoimalan rakentamisen alueelle.
- Tuulipuiston itäpuolella on voimassa Oulujärven länsirannan rantaosayleiskaava, joka sijaitsee noin 5 kilometrin päässä tuulipuistosta. Vaalan kunta on hyväksynyt rantaosayleiskaavan 1.7.2004. Rantaosayleiskaavan kaavamuuotos on parhaillaan käynnissä.
- Tuulipuistosta lounaaseen noin 6 kilometrin päässä sijaitsee Kestilän Kokkonevan tuulivoimapuiston osayleiskaava-alue. Siikalatvan kunta on hyväksynyt osayleiskaavan 18.12.2017 ja se on mahdollistanut 9 tuulivoimalan rakentamisen alueelle.
- Metsälamminkankaan tuulivoimayleiskaava sijaitsee tuulipuiston kaakkoispuolella noin 7 kilometrin päässä. Vaalan kunta on hyväksynyt Metsälamminkankaan tuulivoimayleiskaavan 30.6.2015. Kaava on mahdollistanut 24 tuulivoimalan rakentamisen alueelle.
-

- Tuulipuiston koillispuolella, noin 13 kilometrin etäisyydellä, sijaitsee Neittävän osayleiskaava. Yleiskaava on hyväksytty 11.6.2001 ja yleiskaavamuutos on hyväksytty 1.2.2006.
- Tuulipuistosta noin 13,5 kilometriä kaakkoon sijaitsee Piiparinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaava-alue, joka sijaitsee Pyhännän kunnan ja Kajaanin kaupungin alueilla. Pyhännän Piiparinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty Pyhännän kunnanvaltuustossa 14.12.2015 ja on mahdollistanut 32 tuulivoimalan rakentamisen alueelle. Kajaanin Piiparinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty Kajaanin kaupunginvaltuustossa 21.3.2016, tullut voimaan 14.3.2018 ja mahdollistanut 9 tuulivoimalan rakentamisen alueelle.
- Tuulipuiston pohjoispuolella, noin 14 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Rokuan yleiskaava. Yleiskaava on hyväksytty 29.5.2006.
- Luoteessa sijaitsevan Oulun seudun yleiskaavan 2020 muutos ja laajennus sijaitsee Tuulipuistosta noin 18 kilometrin päässä. Yleiskaavan muutos ja laajennus on hyväksytty 8.3.2007.
- Oulun seudun yleiskaava 2020 sijaitsee tuulipuistosta luoteeseen noin 19 kilometrin päässä. Yleiskaava on hyväksytty 18.2.2005.

4.2.4 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Tuulipuiston alueella ei ole voimassa olevia asema- tai ranta-asemakaavoja (Kuva 6). Alueen läheisyydessä ovat voimassa seuraavat asema- ja ranta-asemakaavat (etäisyydet ovat mitattu lähimmästä Honkalankankaan suunnitellusta tuulivoimalasta kaava-alueen reunaan):

- Suunnittelualueen länsipuolella Vaalantien varrella sijaitsee Siikalatvan kunnan Kestilän asemakaava-alue. Asemakaava-alue sijaitsee noin 11 kilometrin päässä suunnittelualueen reunasta. Asemakaava on peräisin 1990 luvulta ja siihen on tehty muutoksia 2000 luvun alussa. Kaavaa on tarkistettu 2011.
- Suunnittelualueen reunasta itään noin 12 kilometrin päässä sijaitsee Ruununtörmän asemakaava-alue, joka on hyväksytty 30.8.1988.
- Suunnittelualueen reunasta itään noin 12 kilometrin etäisyydelle sijoittuu Vaalan kunnan Olkkolanperän ranta-asemakaava-alue, joka on hyväksytty 2.5.2002.
- Tuulipuistosta itään noin 14 kilometrin päässä sijaitsee Hiisiniemen ranta-asemakaava. Vaalan kunta on hyväksynyt ranta-asemakaavan 31.1.1994
- Vaalan kirkonkylän asemakaava-alueet sijaitsevat suunnittelualueen reunasta koilliseen noin 22 kilometrin etäisyydellä. Asemakaavat ovat hyväksytty osissa, viimeisin asemakaava on hyväksytty 15.4.2021.

Kuva 6. Kaavoitustilanne Honkalankankaan suunnittelualueen läheisyydessä.

4.3 Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

4.3.1 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet

Toiminnassa, rakenteilla tai luvitettut tuulivoimahankkeet ovat (etäisyydet laskettu lähimmästä Honkalankankaan suunnitellusta voimalasta):

- Naulakankaan 6 voimalan tuulivoimapuisto on suunniteltu ja luvitettu rakennettavaksi Vaalan kuntaan. Honkalankankaan tuulipuisto rajautuu Naulakankaan tuulivoimapuisto-alueeseen. Rakentamista ei ole vielä aloitettu.
- Kokkoneva sijaitsee Siikalatvan kunnan alueella, noin 6 kilometriä Honkalankankaan tuulipuiston lounaispuolella. Kokkonevan alueelle valmistui keväällä 2022 yhteensä 9 tuulivoimalaa. Alueen kokonaisteho on noin 43,2 MW.
- Metsälamminkankaan tuulipuisto sijaitsee Vaalan kunnan alueella ja on otettu käyttöön 2022. Tuulipuistossa on 24 tuulivoimalaa, joiden yhteenlaskettu kokonaisteho on noin 132 megawattia. Tuulipuisto sijaitsee Honkalankankaan tuulipuistosta kaakkoon noin 7,2 kilometrin päässä.
- Piiparinmäki on otettu käyttöön Kajaanin ja Pyhännän kuntien alueelle vuonna 2022. Alueella on yhteensä 41 voimalaa, alueen kokonaisteho on noin 211 MW ja alue on tuotannossa. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistosta on noin 13,5 kilometriä kaakkoon.
- Turkkiselän tuulipuisto on suunniteltu ja luvitettu rakennettavaksi Vaalan kuntaan. Tuulipuistoalue sijaitsee Honkalankankaan tuulipuistosta katsoen koillisessa noin 37 kilometrin päässä. Tuulipuistoon on suunniteltu 42 voimalaa, joiden yhteenlaskettu kokonaisteho olisi noin 336 megawattia.

Vireillä olevat tuulivoimahankkeet (etäisyydet laskettu lähimmästä Honkalankankaan suunnitellusta voimalasta):

- Enersense Wind Oy (ent. Megatuuli Oy) suunnittelee yhteistyössä Valorem Energies Finland Oy:n kanssa 24 voimalan Neittävänvaaran tuulivoimahanketta Siikalatvan kuntaan.

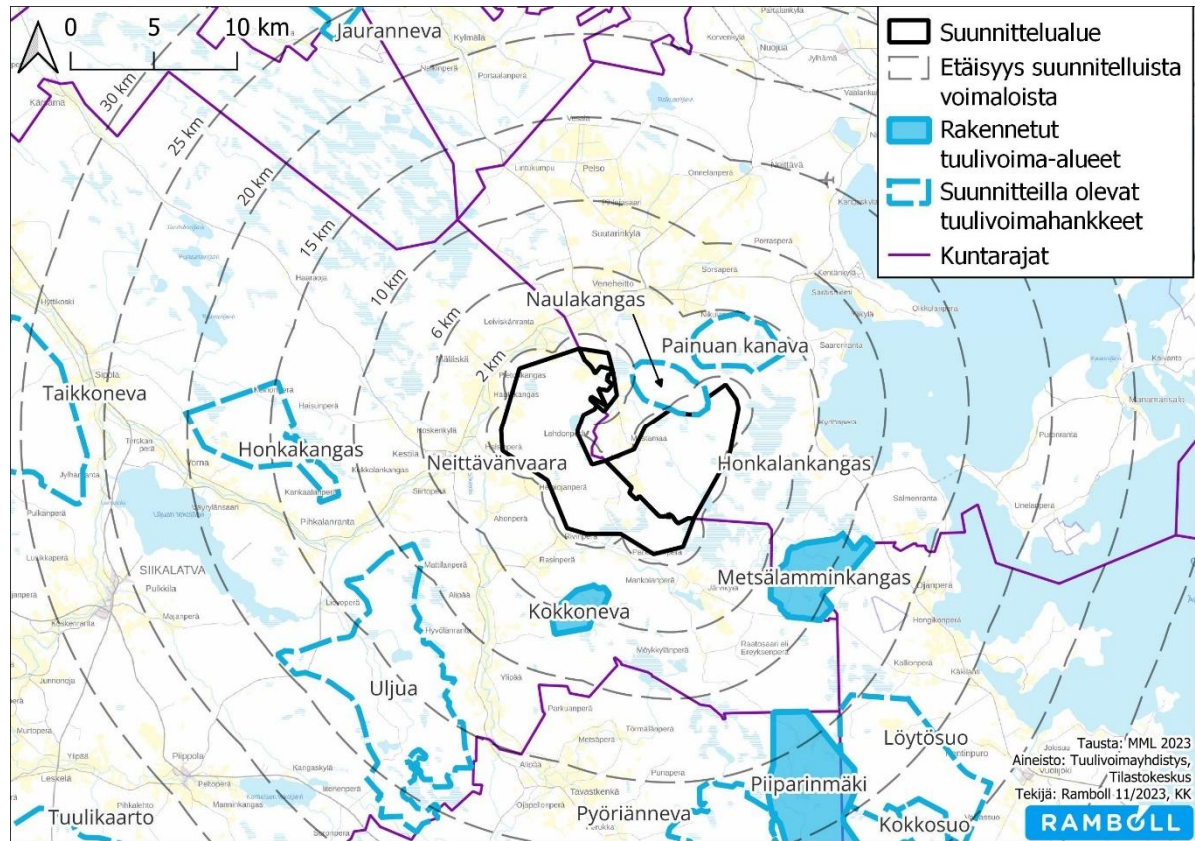
Neittävänvaaran tuulivoimahanke on osa suurempaa Neittävänvaara-Honkalankankaan tuulivoimahanketta, jonka YVA-menettely on käynnissä samanaikaisesti alueiden kaavoitusmenettelyjen kanssa. Neittävänvaaran hankealue rajautuu Honkalankankaan hankealueeseen.

- PROKON Wind Energy Finland suunnittelee 9 voimalan Painuan kanavan tuulivoimahanketta Vaalan kuntaan. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 2,7 kilometriä.
- ABO Wind Oy suunnittelee 75 voimalan Uljuan tuulivoimahanketta Siikalatvan kuntaan. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 14 kilometriä.
- Ilmatar Kajaani Oy suunnittelee 30 voimalan Löytösuon tuulivoimahanketta Pyhännän kuntaan. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 15,5 kilometriä.
- Winda Energy Oy suunnittelee 26–31 voimalan Pyöriännevan tuulivoimahanketta Pyhännän kuntaan. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 17 kilometriä.
- VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy suunnittelee 20 voimalan Kokkosuon tuulivoimahanketta Kajaanin kaupunkiin. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 23 kilometriä.
- Myrsky Energia Oy suunnittelee 14 voimalan Jaurannevan tuulivoimahanketta Limingan kuntaan. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 31 kilometriä.
- PROKON Wind Energy Finland suunnittelee 40 voimalan Taikkonevan tuulivoimahanketta Siikalatvan kuntaan. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 33 kilometriä.
- VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy suunnittelee 80 voimalan Leuvanneva-Kurunnevan tuulivoimahanketta Siikalatvan kuntaan. Etäisyys Honkalankankaan tuulipuistoon on noin 39 kilometriä.

Lähialueen esisuunnittelussa olevat tuulivoimahankkeet:

- Kaunistonkanga, Vaala, 9 voimalaa, Infinergies Finland Oy
- Lehdonperä, Siikalatva, 7 voimalaa, Salpatuuli Oy
- Raja-aava, Vaala, 9 voimalaa, Infinergies Finland Oy.
- Kettukaarrot, Siikalatva, voimalamäärä ei ilmoitettu, Infinergies Finland Oy
- Ruoholamminneva, Pyhäntä, 9-14 voimalaa, Myrsky Energia Oy

Toiminnassa, rakenteilla, luvituksessa ja vireillä olevat tuulivoimahankkeet suunnittelualueen ympäristössä on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 7).

Kuva 7. Rakenteilla ja vireillä olevat tuulivoimahankkeet suunnittelualueen ympäristössä. Metsälamminkankaan, Kokkonevan ja Piiparinmäen tuulipuistot ovat rakennettu tai rakenteilla, Naulakankaan tuulipuisto on luvitettu ja muut hankkeet ovat hankesuunnittelun eri vaiheissa.

4.4 Laaditut selvitykset ja suunnitelmat

4.4.1 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä laadittavat selvitykset

YVA-menettelyn yhteydessä laaditaan mm. seuraavat suunnittelualueen kaavoituksessa huomioitavat selvitykset:

- Luontoselvitykset
 - o Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
 - o Viitasammakkoselvitys
 - o Liito-oravaselvitys
 - o Lepakkoselvitys
 - o Susi- ja riistaeläinselvitys
- Linnustoselvitykset
 - o Voimalakohtaiset pistelaskennat
 - o Pöllökartoitus
 - o Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitykset
 - o Pesimälinnustoselvitys
 - o Lintujen pesimäaikainen lentoseuranta
 - o Kosteikkojen pesimälinnustoselvitys
 - o Maakotkan lentoseuranta, elinympäristömallinnus ja törmäysmallinnus
 - o Muuttolinnustoselvitys
 - o Päiväpetolintuselvitys
- Natura-arviointi
- Näkemäalueanalyysi ja maisemavaikutusten havainnollistaminen valokuvasovittein
- Arkeologinen inventointi
- Melumallinnus
- Välkemallinnus

5. ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Osayleiskaavoituksen yhteydessä arvioidaan MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti kaavan toteuttamisen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. Arvioinnissa tarkastellaan sekä tuulipuiston rakentamisen, käytön että käytöstä poiston vaikutuksia.

Ympäristövaikutuksia selvitettäessä painopiste asetetaan merkittäviksi arvioituihin ja koettuihin vaikutuksiin. Ympäristövaikutusten merkittävyyttä arvioidaan vertaamalla ympäristön sietokykyä kunkin ympäristörasituksen suhteen. Honkalankankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointi perustuu YVA-menettelyn yhteydessä laadittuihin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin.

Kaavoituksen kannalta keskeisimpiä selvitettäviä vaikutuksia ovat:

- vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja elinkeinoihin
- vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön
- liikennevaikutukset
- vaikutukset ilmastoon
- meluvaikutukset ja varjon vilkkumisen vaikutukset
- vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (mm. asuminen, metsästys, virkistys)
- vaikutukset kasvillisuuteen, eläimiin, suojelukohteisiin ja ekologiaan yhteyksiin
- vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- ja pohjavesiin
- turvallisuusvaikutukset
- vaikutukset puolustusvoimien toimintaan (mm. tutkavaikutukset, linkkiyhteydet)
- lentoestevaikutukset
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Vaikutukset voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä.

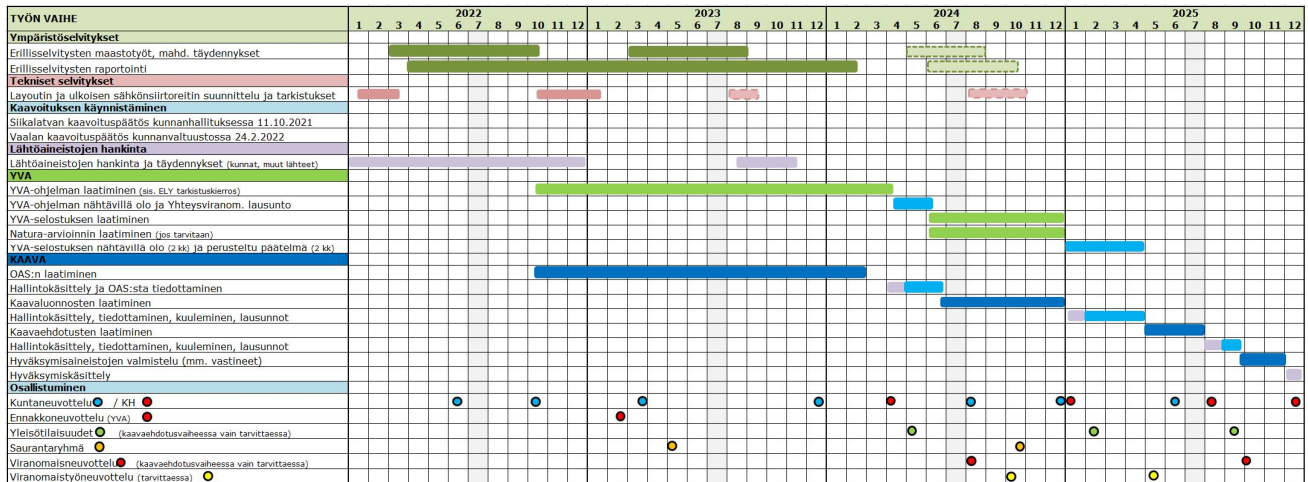
6. OSAYLEISKAAVOITUKSEN AIKATAULU JA VAIHEET

Vaalan kunnan kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää Honkalankankaan tuulivoimaosayleiskaavan MRL 77 §:n mukaisena yleiskaavana 18.2.2022 27 §. Kaavan vireilletulosta kuulutetaan ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville keväällä 2024 samanaikaisesti YVA-ohjelman kanssa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esitellään YVA-ohjelmavaiheen yleisötilaisuudessa.

Tavoiteaikataulun mukaisesti kaavaluonnos asetetaan nähtäville mielipiteen kuulemista varten alkuvuodesta 2025 samanaikaisesti YVA-selostuksen kanssa ja järjestetään kaava- ja YVA-menettelyiden yhteinen yleisötilaisuus ja pyydetään viranomaisten lausunnot.

YVA-yhteysviranomaisen perustellun päätelmän sekä kaavaluonnoksesta saadun palautteen pohjalta laaditaan osayleiskaavaehdotus, joka asetetaan tavoiteaikataulun mukaisesti nähtäville syksyllä 2025 ja siitä pyydetään viranomaisten lausunnot. Kaavaehdotusvaiheessa järjestetään yleisötilaisuus tarvittaessa.

Tavoitteena on, että osayleiskaava saatetaan kunnan hyväksymiskäsittelyyn loppuvuodesta 2025. Osayleiskaavan hyväksyy Vaalan kunnanvaltuusto (Kuva 8).

Kuva 8. Osayleiskaavoituksen päävaiheet ja tavoiteaikataulu sekä liittyminen YVA-menettelyn aikatauluun.

7. MITEN TIEDOTETAAN, MITEN JA KETÄ KUULLAAN TYÖN AIKANA

7.1 Tiedottaminen

Honkalankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksen vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen sekä luonnoksen ja ehdotuksen nähtävillä olosta tiedotetaan seuraavilla tavoilla:

- Ilmoituksina, kuulutuksina ja tiedotteina Oulujokilaakson Tervareitti-paikkalislehdessä, Kalevassa ja Kainuun Sanomissa
- Vaalan kunnan ilmoitustaululla ja kunnan internetsivuilla, minkä lisäksi kaava-aineistot pidetään nähtävillä kunnanvirastolla
- Kirjeitse kaava-alueen maanomistajille (ehdotusvaiheessa)

Viralliset kuulutukset julkaistaan seuraavissa sanomalehdissä: Tervareitti, Kaleva ja Kainuun Sanomat.

7.2 Osalliset

Osallisia ovat vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa (Taulukko 2). Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Taulukko 2. Osalliset.

Maanomistajat	Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään	Viranomaistahot
Maanomistajat, jakokunnat ja muut kaava-alueen ja sen lähialueiden maanomistajat ja alueiden haltijat	Digita Oy Elinkeinoelämän yhdistykset Energiayhtiöt Fingrid Oy Finavia Oy Kylätoimikunnat ja -yhdistykset Asukasyhdistykset Maa- ja kotitalousnaiset Maamiesseurat Lintutieteellinen yhdistys Luonnonsuojeluyhdistykset ja -piirit WWF Suomi	Vaalan kunta Pohjois-pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) Pohjois-pohjanmaan liitto Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) Kainuun liitto Pohjois-pohjanmaan museot Pohjois-pohjanmaan pelastuslaitos Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Liikenne- ja viestintävirasto TRA-FICOM Luonnonvarakeskus LUKE
Kiinteistönomistajat		
Lähiympäristön asukkaat, loma-asukkaat		
Yrittäjät		

Ne, joiden asumiseen, työnte- koon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikut- taa	Metsähallitus Metsänhoitoyhdistykset Metsästysseurat ja -yhdistykset MTK Museo- ja kotiseutuyhdistykset Riistanhoitoyhdistykset Suomen riistakeskus Ilmatieteenlaitos DNA Elisa Telia Edzcom Oy (ent. Ukkoverkot Oy) Cinia Group Oy Muut mahdolliset yhteisöt	Metsähallitus Luontopalvelut Museovirasto Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI) Puolustusvoimat Suomen metsäkeskus Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE Oy) Suomen Erillisverkot Oy (Virve) Siikalatvan kunta Väylävirasto Muut viranomaiset harkinnan mukaan
--	--	--

8. MITEN JA MILLOIN VOI OSALLISTUA

Alueen osayleiskaavoituksen osallistuminen ja vuorovaikutus tapahtuu (Taulukko 3):

1. yleisötilaisuuksissa
2. mielipiteen toimittamisella kaavaluonnoksesta ja muusta valmisteluaineistosta nähtävillälöön aikana
3. muistutuksen kirjoittamisella kaavaehdotuksesta nähtävillälöön aikana
4. ottamalla suoraan yhteyttä kunnan tai konsultin edustajiin

Taulukko 3. Osayleiskaavaprosessin vaiheet ja eri vaiheisiin liittyvät osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyt.

SUUNNITTELU- VAIHE	SUUNNITELMAN TYÖSTÄMINEN	KUNNAN JA VIRAN- OMAISTEN KÄSITTELY	ASUKKAIDEN OSALLISTUMINEN	TIEDOTTAMINEN
1. OHJELMOINTI- JA SELVITYS- VAIHE 01/2022– 06/2024	Yleisten tavoitteiden asettelu, lähtötietojen kokoaminen Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinta Perusselvitykset, tiedonkeruu ja analyysi	Kaavoituspäätös, kunnanhallitus Päätös kaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta		Kuulutus kaavoituksen vireilletulosta Kuulutus OAS:n nähtävillälööstä paikallislehdissä, virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla OAS nähtävillä kunnanvirastolla ja internetsivuilla
2. VALMISTELU- VAIHE, KAAVA- LUONNOS 06/2024– 04/2025	Kaavaluonnoksen laadinta	Viranomaisneuvottelu ennen kaavaluonnoksen nähtävälle asettamista Kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto asetetaan nähtävälle mielipiteen kuulemistä varten Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta.	Mielipiteen esittäminen valmisteluaineistosta kirjallisesti ja suullisesti nähtävillälöön aikana Yleisötilaisuus (webinaari tai vastaanottilaisuus)	Kuulutus paikallislehdissä, virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla Luonnos ja muu valmisteluaineisto nähtävillä kunnanvirastolla ja internetsivuilla

3. KAAVAEHDOTUSVAIHE 04-09/2025	Kaavaluonnoksesta ja muusta valmisteluaineistosta saatujen mielipiteiden ja lausuntojen jälkeen luonnos työstetään kaavaehdotukseksi. Vastineen laatiminen muistutuksiin ja lausuntoihin	Tarvittaessa viranomaisten työneuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtäville asetamista. Kaavaehdotus asetetaan kunnassa nähtäville 30 päivän ajaksi. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta.	Mahdolliset muutokset kirjallisesti nähtävilläolon aikana	Kuulutus paikallislehdissä, virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla Kirjallinen ilmoitus ulkopaikkakunnalla asuville Ehdotus nähtävillä kunnanvirastolla ja internetsivuilla
4. HYVÄKSYMISVAIHE 09-12/2025	Kaava-asiakirjojen ja vastineiden viimeistely	Kaavan hyväksymiskäsittely kunnassa Muistutusten ja lausuntojen käsittely kunnanhallitus kunnanvaltuusto	Mahdolliset valitukset hyväksymispäätöksestä osoitetaan hallinto-oikeudelle	Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan paikallislehdissä, virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla. Kaava lähetetään tiedoksi viranomaisille

9. KUKA VALMISTEE JA OHJAA

Kaavoitustyötä ohjaa Vaalan kunta. Kaavakonsulttina toimii Ramboll Finland Oy.

10. MISTÄ SAA TIETOA

Suunnittelutyöhön liittyviä lisätietoja saa Vaalan kunnalta tai Rambollin yhteyshenkilöltä.

Vaaan kunta
Järvikyläntie 1
91700 VAALA

Matti Kaikkonen
Tekninen johtaja
p. 0400 855 954
matti.kaikkonen[at]vaala.fi

Marianne Ojala
Kaavoittaja
p. 0400 855 434
marianne.ojala[at]vaala.fi

Ramboll Finland Oy
Kauppatori 1-3 F
60100 SEINÄJOKI

Annukka Rajala
Projektipäällikkö
p. 044 566 5613
annukka.rajala[at]ramboll.fi

Tietoa kaavoituksesta on saatavissa myös kunnan internet-osoitteesta www.vaala.fi

Yleistietoa kaavoituksesta ja tuulivoimasta löytyy ympäristöhallinnon verkkopalvelusta osoitteista:

- <https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaavoitus-ja-alueidenkaytto>
- <https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaavoitus-ja-alueidenkaytto/tuulivoi-maneeuvonta>